

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 16.12.1976, sp. zn. 4 Tz 209/76, ECLI:CZ:NS:1976:4.TZ.209.1976.1

Číslo: 15/1978

Právní věta: Ak je obvinený hluchonemý, treba ho považovať podľa § 28 Tr. por. za osobu, ktorá neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie. V takýchto prípadoch treba pribrať tlmočníka ústnych prejavov v styku s hluchonemými osobami. Nepribratie tlmočníka je skrátením práva na obhajobu (§ 33 odst. 1 Tr. por.).

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 16.12.1976

Spisová značka: 4 Tz 209/76

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Tlumočníci

Předpisy: 141/1961 Sb. § 28
§ 33 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkom Najvyššieho súdu v Spišskej Novej Vsi z 8. januára 1976 sp. zn. 4 T 1063/75 bol obvinený R. K. uznaný za vinného z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že sa 24. augusta 1975 v nočných hodinách v Smižanoch spolu s maloletým I. I. vlámal do predajne Jednoty č. 21 - 141 a odcudzil rôzny tovar v ŠMC 4602 Kčs na škodu Jednoty LDS v Spišskej Novej Vsi.

Za tento trestný čin mu bol podľa § 132 odst. 1 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov a pre jeho výkon bol podľa § 39a odst. 2 písm. b) Tr. zák. zaradený do II. nápravno-výchovnej skupiny. Poškodená Jednota LSD v Spišskej Novej Vsi bola podľa § 229 odst. 1 Tr. por. s nárokom na náhradu škody odkázaná na konanie o veciach občianskoprávných.

Tento rozsudok sa stal právoplatný.

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorý podal generálny prokurátor SSR v prospech obvineného R. K., Najvyšší súd SSR zrušil uvedený rozsudok a Okresnému súdu v Spišskej Novej Vsi prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Proti uvedenému rozsudku podal generálny prokurátor SSR sťažnosť pre porušenie zákona v prospech obvineného. Navrhol Najvyššiemu súdu SSR, aby vyslovil, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon v neprospech obvineného v ustanoveniach § 28 a § 33 odst. 1 a odst. 2 Tr. por., aby tento rozsudok a naň nadväzujúce rozhodnutia zrušil a prikázal okresnému súdu v Spišskej Novej Vsi vo veci znovu konať a rozhodnúť. Upozornil na to, že obvinený je hluchonemý. Napriek tomu, že v prípravnom konaní bol pribratý tlmočník, ktorý ovládal vyjadrovanie hluchonemých, na hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom takýto tlmočník nebol, a preto je pochybné, ako mohol súd vypočúť obvineného, ako sa tento mohol vyjadrovať k vykonaným dôkazom a prejaviť svoju vôľu, že sa vzdáva opravného prostriedku. Ak sa zistilo, že obvinený je hluchonemý a nemožno sa s ním normálnym spôsobom dorozumieť, bolo povinnosťou okresného súdu pribrať tlmočníka. Neprítomnosť tlmočníka treba považovať za vážne obmedzenie práva obvineného na obhajobu.

Najvyšší súd SSR na podklade podanej sťažnosti pre porušenie zákona podľa § 267 odst. 1 Tr. por. preskúmal všetky výroky napadnutého rozsudku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že zákon bol porušený v neprospech obvineného.

Závažným pochybením okresného súdu bolo, že na hlavnom pojednávaní nepribral tlmočníka ústnych prejavov v styku s hluchonemými osobami. Bez takého tlmočníka nebolo zabezpečené, aby sa obvinený mohol vo veci obhajovať, lebo nemohol porozumieť tomu, čo sa na hlavnom pojednávaní povedalo, nemohol sa k vykonaným dôkazom vyjadriť a predniesť svoje návrhy na dokazovanie, prípadne iné prejavy, napr. vyhlásenie o opravných prostriedkoch po poučení predsedu senátu.

Keď okresný súd vykonal hlavné pojednávanie bez pribratia tlmočníka ústnych prejavov v styku s hluchonemými, porušil zákon v ustanovení § 28 Tr. por., podľa ktorého, ak treba pretlmočiť obsah výpovede alebo písomnosti alebo ak obvinený neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie, priberie sa tlmočník. Toto zákonné ustanovenie sa použije aj pri styku s osobami, ktoré pre svoj stav nie sú schopné porozumieť prejavu na hlavnom pojednávaní a zrozumiteľne sa vyjadriť.

Ide hlavne o osoby hluchonemé, ktoré len pomocou osobitných znakov a podľa pohybu úst môžu porozumieť tomu, čo sa hovorí.

Okresný súd porušil zákon aj v ustanovení § 33 odst. 1 a odst. 2 tr. por., podľa ktorého má obvinený okrem iného právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich; uvádzať okolnosti a dôkazy, slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať opravné prostriedky; ďalej všetky orgány činné v trestnom konaní sú povinné vždy poučiť obvineného o jeho právach a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Keď okresný súd vykonal hlavné pojednávanie v neprítomnosti tlmočníka ústnych prejavov v styku s hluchonemými osobami, znemožnil obvinenému uplatniť práva, ktoré mu zaručuje citovaný právny predpis, lebo obvinený nerozumel vykonaným dôkazom a prípadným poučeniam a nemohol podávať návrhy a vyjadrenia.